

България

През 2019 г., замърсяването на въздуха е 7-я водещ рисков фактор за преждевременна смъртност в България, което представлява почти 9% от всички смъртни случаи (повече от 11 000 души). Взети поотделно, фините прахови частици (ФПЧ_{2.5}) се определят като 6-тия водещ рисков фактор, докато замърсяването на въздуха от домакинствата (ЗВД) и озонът не са сред първите 20 рискови фактора.

Поглед върху основните данни в числа

Повече от 11 000 смъртни случая, дължащи се на замърсяването на въздуха през 2019 г. Около 6% от смъртните случаи при малки деца, свързани със замърсяването на въздуха.	19 µg/m³ популационно-претеглена средногодишна концентрация на ФПЧ_{2.5}*. Повече от 9 000 смъртни случаи, свързани с експозицията на ФПЧ_{2.5} в околната среда.	41 ppb популационно-претеглено средно за сезона ниво на озон. Повече от 150 смъртни случая, свързани с експозицията на замърсяване с озон.

Ключови факти за експозицията

100% от населението на България живее в зони, където нивата на ФПЧ_{2.5} надвишават указанията на СЗО за здравословен въздух (10 µg/m³).**

- Между 2010 г. и 2019 г., експозицията на ФПЧ_{2.5} е намаляла, докато експозицията на замърсен от домакинствата въздух е нараснала, а експозицията на озон е останала непроменена.
- В България има повече от 25 станции, отчитащи концентрациите на ФПЧ_{2.5}.***
- Сред 29-те страни в регионите на Централна Европа, Източна Европа и Централна Азия, България се подрежда на 14-то място по експозиция на ФПЧ_{2.5}.

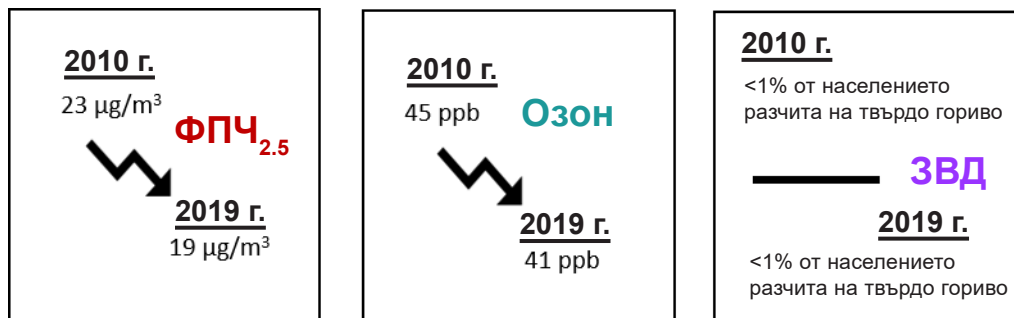
* Моля, обърнете внимание, че представените тук концентрации на ФПЧ_{2.5} са изчислени с помощта на комбинация от сателитни данни, данни от наземен мониторинг на качеството на въздуха и химически транспортни модели. Тези изчисления може да са с по-ниска точност в регионите, където данните от наземния мониторинг са ограничени или не са налични. Най-надеждната изчислена стойност на средногодишната експозиция в България е 19 µg/m³, но е възможно тя да варира от 18 µg/m³ до 21 µg/m³.

** СЗО посочва стойност от 10 µg/m³ за ФПЧ_{2.5} като указание за качество на въздуха, за да се намалят до минимум рисковете за здравето на населението, както и три временни целеви стойности (35 µg/m³, 25 µg/m³ и 15 µg/m³) като постепени етапи към прогресивното намаляване на замърсяването на въздуха.

*** Въз основа на данни от OpenAQ.

СЪСТОЯНИЕ НА ВЪЗДУХА ПО СВЕТА /2020 г.

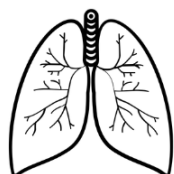
Как се е променила експозицията на замърсители между 2010 г. и 2019 г.?

Замърсяването на въздуха е отговорно за значителен процент от смъртните случаи от определени заболявания по света.

Експозицията на атмосферни замърсители, включваща ФПЧ_{2.5} в околната среда и ЗВД, е свързана с повишена хоспитализация, нетрудоспособност и преждевременна смъртност от дихателни заболявания, сърдечни заболявания, инсулт, рак на белия дроб и диабет, както и със заразни заболявания като пневмония. Експозицията на озон е свързана с хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ), а при деца, особено при онези под 5-годишна възраст, повишава податливостта към инфекции на долните дихателни пътища. Освен това, експозицията на ФПЧ_{2.5} повишава риска на бременните жени да родят детето си преждевременно и с размер по-малък от нормалния, като такива бебета имат повишена уязвимост и смъртност от редица заболявания.

Процент на смъртните случаи (по причина), свързани със замърсяването на въздуха в България през 2019 г.

20 процента
от смъртните
случаи от
ХОББ

18 процента
от смъртните
случаи от
диабет

14 процента
от смъртните
случаи от
ишемична
болест на
сърцето

16 процента
от смъртните
случаи от рак
на белия дроб

15 процента
от смъртните
случаи от
инсулт

12 процента
от смъртните
случаи от
инфекции
на долните
дихателни
пътища

6 процента
от смъртните
случаи при
новородени

СЪСТОЯНИЕ НА ВЪЗДУХА ПО СВЕТА /2020 г.

Основни здравни факти

- Замърсяването на въздуха е 7-мия водещ рисков фактор за преждевременна смъртност в България. Водещите причини за смъртност в България включват исхемична болест на сърцето, исхемичен инсулт, хипертонична болест на сърцето и вътремозъчен кръвоизлив, докато водещите рискови фактори включват високо кръвно налягане, рискове, свързани с начина на хранене, тютюнопушене, висок индекс на телесната маса и висока кръвна захар.
- Смъртните случаи в България, които се свързват със замърсяването на въздуха, са 76 на 100 000 души в сравнение с 86 смъртни случая в световен мащаб (вземайки предвид възрастовите различия).
- 4% от смъртните случаи в България, които се свързват със замърсяването на въздуха, са сред деца под 5-годишна възраст, а 9% - сред хора над 70-годишна възраст.

ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ:

За пълния отчет и допълнителни данни, моля, посетете www.stateofglobalair.org.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ:

За данни за качеството на въздуха с отворен достъп в реално време, посетете OpenAQ.

@HEISoGA

За повече информация, моля, посетете: www.stateofglobalair.org

Свържете се с нас на адрес: contactsoga@healtheffects.org

ИНМЕ

Уебсайтът State of Global Air (Състояние на въздуха по света) е сътрудничество между Института за здравни ефекти и Института за здравни показатели и оценка, с експертен принос от Университета на Британска Колумбия.